

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
кафедра історії та культури української мови

Омельковець Р.С.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Луцьк – 2020

*Рекомендовано до друку науково-методичною комісією
факультету філології та журналістики
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 4 листопада 2020 р.)*

Укладач

Омельковець Р. С. – доцент, кандидат філологічних наук.

Рецензенти:

Скорук І.Д. – канд. філол. наук, доцент кафедри історії та культури української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Деркач Л.М. – канд. філол. наук, доцент кафедри української мови Волинського національного університету імені Лесі Українки.

О 57 Психолого-педагогічна практика: методичні рекомендації. Луцьк, 2020. 30 с.

Видання вміщує силабус навчальної (психолого-педагогічної) практики та додаткові вказівки й рекомендації до виконання різних видів робіт.

Для студентів факультету філології та журналістики.

І. Опис навчальної дисципліни

Для студентів денної форми навчання
(на базі повної загальної середньої освіти)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Форма навчання денна	01 «Освіта» 014 «Середня освіта» «Українська мова та література. Світова література», «Бакалавр»	
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 3
		Семестр 6
		Консультації 6 год.
	Самостійна робота 84 год.	
		Форма контролю: залік

Для студентів денної форми навчання
(на базі диплома молодшого спеціаліста)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Форма навчання денна	01 «Освіта» 014 «Середня освіта» «Українська мова та література. Світова література», «Бакалавр»	
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання 2
		Семестр 3
		Консультації 6 год.
	Самостійна робота 84 год.	
		Форма контролю:

	залік
--	-------

Для студентів заочної форми навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Форма навчання заочна	01 «Освіта» 014 «Середня освіта» «Українська мова та література. Світова література», «Бакалавр»	Рік навчання 4
		Семестр 7
Кількість годин/кредитів 90/3		Консультації 12 год.
		Самостійна робота 78 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Омельковець Руслана Степанівна

Кандидат філологічних наук

Доцент

Доцент кафедри історії та культури української мови

Контактна інформація +380661762112, omelkovets.ruslana@eenu.edu.ua

Терміни проходження практики: <https://eenu.edu.ua/uk/structure/faculties-and-institutes/fakultet-filologiyi-ta-zhurnalistiki>

Комунікація зі студентами: електронною поштою; через Viber; за графіком консультацій.

III. Опис дисципліни

1. Анотація практики

Навчальна психолого-педагогічна практика є обов'язковою складовою навчального плану першого (бакалаврського) рівня галузі знань «Освіта/Педагогіка» та проводиться без відриву від навчання.

Студенти факультету філології та журналістики спеціальності 014 «Середня освіта» відповідно до навчального плану проходять психолого-педагогічну практику впродовж семестру. У процесі практики студенти знайомляться з реальними умовами навчально-виховного процесу, змістом, формами і методами роботи педагогічного колективу навчального закладу.

2. Пререквізити

Попередньо студенти повинні прослухати курси: «Основи психології», «Вікова, педагогічна та соціальна психологія», «Сучасні педагогічні технології», «Методика виховної роботи».

Постреквізити

Знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі проходження практики, можуть бути використані під час подальших студій, виробничих практик, передбачених навчальними планами підготовки бакалавра вищеназваної спеціальності, та у майбутній професійній діяльності.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета практики: підготувати студентів до виконання функцій учителя української мови та літератури і класного керівника, до проведення системи навчально-виховної роботи з учнями в сучасній школі; сформувати у практикантів риси безперервного пошуку, постійної творчості та любові до дітей.

Завдання практики:

- розвинути необхідні вміння й навички студентів у плануванні навчально-виховної роботи при вивченні української мови та літератури і у процесі їх діяльності як класних керівників;
- ознайомити студентів із навчально-методичною та психолого-педагогічною діяльністю вчителів-філологів та класних керівників; навчити їх аналізувати, узагальнювати і творчо втілювати досвід педагогів;
- ознайомити студентів із організацією науково-дослідної роботи у школі;
- озброїти студентів уміннями організовувати психолого-педагогічні спостереження за учнівським колективом;
- ознайомити студентів із роботою кабінету української мови та літератури;
- проводити профорієнтаційну роботу серед студентів; виховувати в них любов до професії педагога, готувати до творчої викладацької діяльності;
- виробити практичні уміння студентів у справі організації та проведення науково-дослідної роботи.

4. Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

ФК 1. Здатність використовувати знання, уміння й навички з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін в освітньому процесі загальноосвітніх навчальних закладів, інтегрувати предметні знання з інших освітніх галузей, добираючи й застосовуючи доцільні форми, методи, технології та засоби навчання.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її рівні, функції; демонструвати мовну й мовленнєву компетентності в процесі фахової комунікації; розвивати мовно-комунікативну компетентність учнів.

ФК12. Здатність кваліфіковано аналізувати й добирати навчальні матеріали, враховуючи цілі й умови навчання; розробляти навчально-методичні матеріали для проведення занять з української та польської / англійської мов, української та зарубіжної літератури; критично аналізувати власні педагогічні напрацювання.

ФК13. Здатність до організації різних форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів; використання сучасних наукових досягнень та освітніх інновацій під час викладання мов та літератур у загальноосвітніх навчальних закладах; обміну досвідом професійної діяльності.

ФК17. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності.

ФК18. Здатність ефективно використовувати в професійній діяльності законодавчі та інші нормативні документи органів державної влади для вирішення відповідних професійних.

ПРН 3. Володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).

ПРН 9. Творчо й критично мислити, творчо використовувати різні теорії й досвід (український та закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 10. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність та діяльність здобувачів освіти; проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище; уміти виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.

ПРН 13. Знати, розуміти й демонструвати здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання української мови та літератури, зарубіжної літератури, польської/ англійської мови для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРН 16. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПРН 17. Організовувати співпрацю учнів, ефективно працювати в команді (педагогічному колективі закладу освіти, інших професійних об'єднаннях).

ПРН 18. Бути здатним учитися впродовж життя, удосконалювати здобуту кваліфікацію.

ПРН 19. Вміти аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів.

ПРН 20. Забезпечувати охорону життя й здоров'я учнів під час навчально-виховного процесу та позаурочної діяльності.

5. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
Підготовчий	Затвердження керівників практики від університету та навчально-виховного закладу.

	<p>Проведення настановної конференції. Вибір студентами бази практики. На період практики керівник практики призначає старшого кожної студентської підгрупи. Ознайомлення з програмою практики, її метою та основними завданнями. Складання і затвердження плану роботи студента-практиканта.</p>
Ознайомлювальний	<p>Зустріч з адміністрацією навчального закладу та керівником (організатором) практики на базі практики. Ознайомлення з планом роботи навчального закладу. Зустріч з класними керівниками, та шкільним психологом, де буде проходити практика та ознайомлення з планом роботи класного керівника. Знайомство та встановлення контакту з дітьми закріпленої групи. Вибір дитини для психолого-педагогічного аналізу, методик дослідження її особистісних характеристик.</p>
Основний	<p>Відвідування уроків. Спостереження за поведінкою окремих учнів та класу в цілому. Відвідування та проведення виховного заходу (виховної години). Збір інформації про досліджувану дитину (біографія, сімейні обставини, особливості перебування у класному колективі, позашкільні інтереси, особливості спілкування) шляхом вивчення документації, співбесіди з нею, спостереження за її поведінкою під час проведення занять, її психодіагностика. Збір і аналіз інформації про досліджувану групу шляхом спостереження за особливостями групової динаміки. Психолого-педагогічний аналіз і обговорення занять, проведених керівником від бази практики. Ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень. Виконання індивідуальних завдань.</p>
Підсумковий	<p>Оформлення документації та звіту про проходження практики. Участь у підсумковій конференції.</p>

6. Види (форми) індивідуальних завдань

- знайомство з навчальним закладом;
- аналіз розкладу уроків одного класу;
- виконання завдань шкільного психолога, класного керівника або педагога-організатора позакласної роботи;
- оформлення щоденника психолого-педагогічних спостережень;
- відвідування уроків з різних предметів;
- відвідування та проведення виховних заходів (виховна година, екскурсії тощо);
- проведення виховного заходу та його аналіз;
- аналіз уроку (із спеціальності студента-практиканта);
- спостереження за поведінкою одного учня та складання його психолого-педагогічної характеристики;
- оформлення результатів спостереження за класом у формі психолого-педагогічної характеристики;
- аналіз шкільного сайту як обличчя школи;
- самоаналіз результатів психолого-педагогічної практики.

Ведення щоденника спостереження студента-практиканта за схемою:

Дата	Місце проведення спостереження (назва уроку, клас)	Зміст спостереження	Висновки, рекомендації, особисті враження

Звітна документація

Зміст роботи
1. Підготувати звітну документацію (у формі журналу практики): <ul style="list-style-type: none"> – підготувати детальну розробку одного з проведених виховних заходів; – написати психолого-педагогічну характеристику на учнівський колектив; – написати психолого-педагогічну характеристику особистості окремого учня; – аналіз уроку; – аналіз виховного заходу.
2. Оформити індивідуальний щоденник практики.
3. Підготувати допоміжну інформацію: наочні матеріали, рисунки, дидактичні матеріали тощо.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання захисту результатів практики:

Зміст роботи, що оцінюється	Кільк. балів

1. Теоретична підготовка: знання методики та технологій навчання української мови та літератури.	10
2. Психолого-педагогічна майстерність: педагогічний такт, комунікабельність, емпатійність, неконфліктність тощо.	5
3. Особистісні характеристики: ініціативність, самостійність, професійна спрямованість, інноваційність тощо.	5
5. Оцінювання звітної документації.	55
6. Оцінювання допоміжної документації: загальне оформлення щоденника; оформлення наочних матеріалів, схем, знімків тощо.	5
7. захист практики.	20
Сума	100

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку, під час якого відбувається захист результатів, зібраних та опрацьованих студентами матеріалів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Бандура О. М. Вивчення елементів теорії літератури у 9–11 класах: Посібник для вчителя. Київ : Рад. школа, 1989. 160 с.
2. Булах Ірина Сергіївна, Алексеєва Юлія Аркадіївна. Розвиток моральної самосвідомості особистості підлітка: Соціально- психологічний тренінг / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2003. 73 с.
3. Ващенко Г.Г. Загальні методи навчання: Підр. для педагогів. Київ : Українська видавнича спілка, 1997. 410 с.
4. Виховання здорового способу життя: Тренінг для підлітків / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича / Олена Віталіївна Головіна (уклад.), Олена Сергіївна Лісова (уклад.). Чернівці : Рута, 2003. 66 с.
5. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / За ред. О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська , З. В. Огороднійчук та ін. 3-тє вид., випр. I доп. Київ : Каравела, 2012. 400 с.
6. Волошина Н.Й. Естетичне виховання учнів у процесі вивчення літератури. Київ : Рад. школа, 1985. 104 с.
7. Волошина Н.Й. Про державні стандарти базової і повної середньої освіти учнів з української і зарубіжної літератур. *Зб. матеріалів міжнар. конф. "Літературний дискурс: генезис, рецепція, інтерпретація"*

- (літературознавчий, культурологічний і методичний аспекти)” / За ред. Ю.І.Ковбасенка. Київ : УАВЗЛ, 2003. С. 25–29.
8. Гуржій А.М., Жук О.Ю., Волинський В.П. Засоби навчання : навч. посіб. Київ : ІЗМН, 1997. 208 с.
 9. Державні стандарти базової і повної середньої освіти. Освітня галузь «Мови і література» *Інформаційний збірник МОН України*, 2004. № 1–2. Київ : Педагогічна преса. С. 5–19.
 10. Дорошенко Ю.О., Лапінський В.В., Мальований Ю.І. Педагогічні програмні засоби: сучасний стан і можливості. *Гуцульська школа*. 2000. №1–2 (9–10). С. 6.
 11. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
 12. Заброцький М.М. Основи вікової психології. Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 112 с.
 13. Казанцева І. Творчі завдання – шлях активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках біології. *Рідна школа*. 2000. №11. С. 69–71.
 14. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції ; Навчальний посібник. Суми. ВТД «Університетська книга»; 2006. 384 с.
 15. Ложкін Г.В., Пов якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навчальний посібник. Київ : ВО «Професіонал», 2006. 416 с.
 16. Маленицька О.А. Методика викладання української мови в середній і вищій школі: тестові завдання: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 2-ге. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 280 с.
 17. Мельничук О.В. Технічні засоби навчання: [навч. метод. посібник.]. Ніжин: НДПУ ім. Гоголя, 2001. 103. [1] с.
 18. Педагогічний словник / за ред. Ярмаченка М.Д. Київ : Педагогічна думка, 2001. 516 с.
 19. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: методичний посібник. Київ : А.П.Н, 2002. 135с.
 20. Психологія мовлення. Навчальний посібник. К. : Магістр-S, 1998. 112 с.
 21. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: навч. посіб. 3-тє вид., допвн. Київ: Академвидав, 2012. 528 с.

ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

1. Студенти проходять практику групами 3-5 чоловік в навчальних закладах, з якими університет уклав договори щодо проходження психолого-педагогічної практики.
2. Для кожної групи студентів-практикантів призначається керівник з числа викладачів.

3. Керівник практики погоджує з керівником відповідного навчального закладу порядок проходження практики та призначення організатора практики на базі практики.

4. Керівник практики розробляє план-графік, у якому повинні бути передбачені види робіт, що відповідають змісту практики згідно з діючою (даною) програмою і з урахуванням реальних умов бази практики.

План-графік погоджується з організаторами практики на місцях не пізніше, ніж за два тижні до початку практики.

5. Для підготовки студентів до проходження практики відповідальний за практику на кафедрі проводить настановну конференцію, на якій ознайомлює студентів з метою і завданням практики, планом-графіком її проходження, порядком ведення облікової та звітної документації, вимогами до поведінки студентів-практикантів.

На настановну конференцію можуть бути запрошені працівники навчальних закладів – баз практики, відповідальні за її організацію на місцях.

6. На період практики керівник практики призначає старшого групи. Старші груп зобов'язані:

- вести облік відвідування, забезпечувати навчально-виробничу дисципліну студентів;
- своєчасно повідомляти студентам про доручення та вказівки керівника групи і організаторів практики на місцях;
- інформувати керівника практики про всі випадки відхилення від нормального процесу проходження практики;
- виконувати організаційні доручення та вказівки організаторів практики на місцях.

7. Організатор практики від навчального закладу закріплює студентів за класами (групами) по 1-2 чоловіка на весь період практики.

ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ-ПРАКТИКАНТІВ

1. Студент-практикант зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; виконувати розпорядження адміністрації та керівника практики;

2. Студент-практикант зобов'язаний працювати за місцем практики не менше шести годин щоденно.

3. Студент-практикант зобов'язаний виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики.

4. Студент-практикант повинен бути для учнів зразком організованості, дисциплінованості, охайності, ввічливості, сумлінного ставлення до своїх обов'язків.

ПЛАН-ГРАФІК ВИКОНАННЯ РОБІТ, ПЕРЕДБАЧЕНИХ ПРОГРАМОЮ ПРАКТИКИ

№	Зміст роботи	Термін виконання
---	--------------	------------------

п/п		
1	Участь у настановчій конференції	1-й день 1-го тижня
2	Зустріч з адміністрацією навчального закладу	1-й день 1-го тижня
3	Зустріч з керівником(організатором) практики на базі практики	1-й день 1-го тижня
4	Зустріч з класними керівниками та класними колективами, де буде проходити практика	1-й день 1-го тижня
5	Ознайомлення з планом роботи навчального закладу	2-й день 1-го тижня
6	Ознайомлення з планом роботи класного керівника	2-й день 1-го тижня
7	Відвідування уроків	щоденно, протягом практики
8	Відвідування виховних заходів з метою спостереження колективу учнів.	протягом практики
9	Ведення щоденника практики та щоденника спостережень	систематично, протягом практики
10	Оформлення документації та звіту про проходження практики	протягом 2-го тижня
11	Участь в підсумковій конференції	останній день практики

ДОКУМЕНТАЦІЯ, ЯКУ ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ПРЕДСТАВИТИ СТУДЕНТ-ПРАКТИКАНТ НА КАФЕДРУ

Після закінчення практики студент повинен представити на кафедру звітну документацію (у формі журналу практики):

1. Звіт.
2. Щоденник практики.
3. Щоденник спостережень.
4. Підготувати детальну розробку одного з проведених виховних заходів.
5. Написати психолого-педагогічну характеристику на учнівський колектив.
6. Написати психолого-педагогічну характеристику особистості окремого учня.
7. Аналіз уроку.
8. Аналіз виховного заходу.

Структура звіту

1. Знайомство з навчальним закладом.

2. Аналіз розкладу уроків у визначеному класі.
3. Психолого-педагогічна характеристика класу.
4. Психолого-педагогічна характеристика особистості окремого учня.
5. Анкета «Соціометрія» для здійснення психолого-педагогічної характеристики класу та окремого учня.
6. Аналітична характеристика сайту школи.
7. Опис виконання завдань шкільного психолога та класного керівника або педагога-організатора, позакласної та позашкільної роботи.
8. Аналіз уроку (за спеціальністю).
9. Аналіз виховного заходу.

ДОДАТОК 1

ВИКОРИСТАННЯ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ УРОКУ

Всі структурні компоненти уроку поєднуються у комбінованому типі уроку. До таких компонентів відносять: організаційний момент; перевірка знань учнів та актуалізація опорних знань; мотивація навчання; вивчення нового матеріалу, його закріплення та повторення; підведення підсумків уроку: узагальнення та систематизація знань, зосередження уваги на головних поняттях і закономірностях; пояснення домашнього завдання.

1. Організаційний момент

Організаційний момент – початковий елемент кожного уроку, незалежно від його типу. Вчитель психологічно та організаційно готує учнів до виконання відповідної роботи: перевіряє присутність учнів, їх підготовку до уроку (наявність підручників, приладів тощо). За часом організація уроку не повинна перевищувати 1 – 2 хвилини. Велике значення має дисциплінованість самого вчителя. Урок повинен починатися зразу ж після дзвінка. Запізнення вчителя негативно впливає на готовність учнів до початку уроку.

2. Перевірка знань учнів та актуалізація опорних знань

Актуалізація опорних знань, як правило, проводиться на початку комбінованого уроку. Перевірка сформованих на попередніх уроках знань, умінь та навичок учнів може здійснюватися різними методами, із використанням найрізноманітніших форм та засобів навчання. 1. Усна індивідуальна перевірка знань відбувається з використанням біологічних схем. Учитель при цьому ставить перед класом або окремим учнем запитання, яке вимагає чіткої відповіді. Проте за браком часу таким способом можна опитати не більше 3 – 4 учнів. 2. Для ширшого охоплення класу перевіркою раніш сформованих знань можна застосовувати фронтальне опитування, коли у повторенні навчального матеріалу бере участь більшість учнів. При цьому запитання ставляться конкретні. Вони не вимагають ґрунтовної відповіді. 3. Для окремих учнів учитель може підготувати індивідуальні завдання з використанням роздаткового матеріалу (короткі запитання; біологічні задачі, тести; завдання для виконання у зошитах тощо). 4. Для перевірки знань термінів та понять учитель може практикувати біологічні диктанти тощо.

Досвідчені вчителі з метою піднесення ефективності опитування комбінують різні форми перевірки знань. Серед них – опитування індивідуальне та фронтальне, письмові, усні та тестові завдання. Оцінювання знань учнів відбувається здебільшого відразу після відповіді. У деяких випадках учитель може оголосити оцінки у кінці уроку. Орієнтовний час для перевірки знань – до 15 хвилин.

Як свідчать спостереження, на цьому етапі найчастіше відбувається перевірка знань, сформованих на попередньому уроці. Щоб забезпечити міцніший зв'язок між раніш сформованими знаннями та новим навчальним матеріалом, вчителі організують процес **актуалізації** опорних знань. При такому підході поставлені перед класом запитання вимагають відтворення у пам'яті школярів найважливіших понять і закономірностей, які становлять безпосередню основу для усвідомлення нового матеріалу.

3. Мотивація навчання

Мотивація є засобом для досягнення головної мети – збереження та підтримання прагнення до навчання. Функції мотивації як етапу уроку – швидко налаштувати клас до навчальної роботи на уроці. Учителю потрібно впродовж кількох хвилин викликати у школярів інтерес до питань, які вивчатимуться.

Мотивація навчання починається з короткої вступної розповіді або бесіди вчителя (про практичне значення тих знань, що будуть вивчатися, про їх місце у курсі шкільної біології, науки, у житті суспільства тощо). Зрозуміло, що мотиваційний етап кожного уроку повинен бути різним за змістом і формою та обов'язково враховувати вікові особливості учнів.

Які ж мотиваційні прийоми може застосовувати вчитель біології? Розгляньмо окремі з них. Скажімо при вивченні теми «Транспорт органічних і мінеральних речовин по стеблу» (6 клас) можна використати прийом «Фантастична добавка»: ...У колбу з водою додаємо кілька крапель червоного або синього чорнила і занурюємо стебло бальзаміну султанського через кілька хвилин ми можемо помітити, що майже безбарвне стебло стало кольору чорнила. Чому так відбулося ми й дізнаємось сьогодні. Під час розповіді вчитель особливу увагу звертає на інтонацію та емоційність мови, на жести тощо. Недарма методисти вважають, що методика – це і наука, і мистецтво. Важливо, щоб учні відчули – розповідь педагога цікава не тільки їм, але і їхньому наставнику. У таких психологічних умовах навчальна інформація краще сприймається дітьми. Власне, вчитель впродовж усього уроку повинен бути артистом, який впливає на емоції учнів, заохочує їх до свідомого та зацікавленого сприйняття навчального матеріалу.

4. Вивчення нового матеріалу, його повторення та закріплення

Ці структурні компоненти уроку становлять його основну частину. Вони невід'ємні один від одного.

Вивчення нового матеріалу організовується окремими смисловими блоками. Їх основний зміст відображений у плані вивчення нового матеріалу. Вивчення кожного блоку спирається на певну базу знань учнів та є логічною основою для вивчення наступного блоку. Поетапне вивчення кожного з

питань доцільно супроводжувати неодноразовим його повторенням та закріпленням на різних рівнях засвоєння.

При формуванні знань необхідно поєднувати різні методи і прийоми, форми й засоби навчання. Особлива увага зосереджується на роботі з наочними посібниками, натуралістичним матеріалом тощо. Необхідно, щоб учень засвоїв основний навчальний матеріал у процесі активної творчої роботи на уроці. Привчити школярів працювати – це систематична і велика праця вчителя.

5. Підведення підсумків уроку: узагальнення та систематизація знань, зосередження уваги на головних поняттях і закономірностях

Підведення підсумків уроку – обов'язковий його компонент. У співбесіді з учнями вчитель акцентує їх увагу на основних поняттях, закономірностях, біологічних назвах, центрах тощо, які засвоєні на уроці. В учнів формується вміння генералізувати вивчений матеріал, систематизувати навчальну інформацію, виділяти головне. Без підведення підсумків урок не можна вважати закінченим.

6. Пояснення домашнього завдання

Домашнє завдання дається учням на переважній більшості уроків. Учитель повинен пояснити учням особливості його виконання. При необхідності окремі завдання даються диференційовано.

Не рекомендується практикувати домашні завдання у вигляді механічного заповнення робочих зошитів, перемальовування малюнків або схем з підручника. Всі домашні завдання повинні сприяти розвитку самостійної творчої роботи учнів.

Підсумок. Структура уроку передбачає логічний зв'язок та послідовність усіх його етапів. Від організації діяльності на кожному з етапів залежить результативність уроку в цілому.

ДОДАТОК 2

СХЕМА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ УЧНІВСЬКОГО КОЛЕКТИВУ 1.

1. Загальні відомості про клас. Кількість учнів, з них – дівчат, хлопців. Вік учнів.
2. Структура колективу і взаємини у ньому.
 - Актив класу. Його склад, самостійність, роль у житті класу. Чи користується актив класу авторитетом серед учнів ?
 - Лідери формальні і неформальні. Активність та колективізм лідерів: колективістські – ізольовані; активні – пасивні.
 - Взаємовідносини у класі (дружний клас – не дружний).
 - Окремі угруповання у класі. На якій основі вони утворені. Відносини між угрупованнями та між учнями в угрупованнях.
3. Навчальна робота класу.
 - Стан успішності.
 - Ставлення до навчання: відповідальне – безвідповідальне.

- Інтерес: підвищений – слабкий.
 - Ставлення до окремих предметів: люблять – не люблять.
 - Участь у предметних гуртках, факультативах.
4. Громадська робота класного колективу.
- Ставлення до громадської роботи: активність, інтерес, учні виконують доручення під контролем.
 - Наявність навичок громадської роботи: вміння планувати, організовувати, керувати, оцінювати свою діяльність та діяльність товаришів.
5. Суспільно-моральний рівень колективу.
- Обізнаність у поточних подіях у країні та за кордоном.
 - Чи читають учні періодичну пресу ?
 - Чи дивляться вони телевізор (регулярно – ні) ?
 - Рівень проведення виховних заходів (високий – середній – низький). Їх зміст. Активність учнів.
 - Наявність традицій у колективі.
 - Кращі моральні якості людського суспільства (відповідальність, сумлінність, патріотизм тощо) типові: для більшості учнів – для половини класу – не сформовані у більшості учнів – властиві лише окремим учням.
 - Ставлення до праці.
 - Культура поведінки.
 - Повага до оточуючих, тактовність властиві: для більшості учнів – для половини класу – для окремих учнів – відсутні.
 - Учні ставляться до вчителів: з повагою, виконують їх вказівки – скептично, завдання виконують під тиском – не поважають учителів, саботують їх вказівки.
6. Рівень естетичної вихованості колективу. Наявність естетичних знань. Естетичні смаки школярів. Їх участь у творчих гуртках.
7. Здібності окремих учнів.
8. Рекомендації і поради щодо поліпшення виховної роботи.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КЛАСУ(ГРУПИ) 2.

Орієнтовна схема вивчення і написання характеристики класу включає:

1) загальні відомості про клас (групу) : кількість учнів (із них хлопців і дівчат), віковий склад, чи були з'єднання з іншими класами, зміна класних керівників, тощо.

2) зміст і характер діяльності:

а) *навчання*: загальна характеристика успішності і дисципліни: нагляд, контроль за оцінками окремих учнів, вимоги класного керівника до учнів, активу і всього класу, взаємодопомога, її форми і організація, дисципліна учнів класу на уроках та при виконанні домашніх завдань, негативні моменти в навчальній роботі (шпаргалки, підказки, списування);

б) *життя поза навчальними заняттями*: зацікавленість сучасними проблемами розвитку українського суспільства, політичних подій, розвитку

держави, музики, мистецтва, літератури, спорту, колекціонування тощо; виявлення цих інтересів у класі (читацькі конференції, відвідування театру, кіно, обговорення побаченого, походи, екскурсії, тощо), участь класу у суспільному житті;

в) *інші види діяльності* (типові ігри, праця, художня самодіяльність, образотворче мистецтво, спорт тощо); зв'язок з іншими класами (групами), організація, форма його вираження; вплив на клас батьківського активу;

3) *керівництво класом (групою) і його організація:*

а) актив класу (групи): староста і його робота, характеристика активістів (моральність, гуманність, ініціативність, самостійність і наполегливість, вимогливість до себе та інших, авторитет серед однокласників і його основа, організаторські здібності, турбота про окремих учнів, ставлення до громадської думки, особливості стосунків між учнями);

б) наявність у класі (групі) неформальних лідерів, їх особливості та засоби впливу на клас, ставлення до них активу, наявність «відкинутих», причини відчуженості і можливі шляхи зміни ставлення до них однокласників (одногрупників).

в) система ставлень всередині класу, ступінь їх міцності, орієнтацій на єдність класу, вияв взаємної вимогливості, чуйності, дружньої турботи, взаємодопомоги, гуманізму, поваги, милосердя; наявність або відсутність групувань, їх внутрішня основа і міра зацікавленості в спільних справах класу (групи), критика і самокритика; особливості стосунків між хлопчиками і дівчатками, прояви приятелювання і дружби між окремими учнями, внутрішня основа цих стосунків, емоційне задоволення чи незадоволення від них учнями класу (групи).

4) *Особливості роботи класного керівника і його вплив на клас (групу):* організаторські здібності, знання психології школярів, їх інтересів, загальний стиль керівництва тощо; ставлення класу до класного керівника, його авторитет серед учнів.

5) *Рівень розвитку класу(групи):* спрямованість, організаційна, вольова, інтелектуальна та емоційна єдність, підготовленість до спільної діяльності тощо.

б) Аналіз конкретних прикладів впливу класу на особистість того чи іншого учня і особистості на клас (групу).

7) Визначення основних недоліків в організації життя класу і конфліктів між його членами, шляхи їх подолання; характер загального емоційного клімату в класі: бадьорий, життєрадісний, інертний, напружено-нервовий тощо.

8) Загальні висновки про рівень розвитку класу (групи).

ДОДАТОК 3 **ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА УЧНЯ**

*План складання психолого-педагогічної характеристики на учня
(розроблена Г.С. Абрамовою)*

I. Загальні відомості про учня

1. Анкетні дані (прізвище, ім'я, по батькові; дата народження, клас (якщо клас спеціалізований, зазначити)).
- 2) Відомості про стан здоров'я (наявність хронічних захворювань, особливості функціонування нервової системи (швидко стомлюється після тривалого навантаження, не стомлюється).
- 3) Успішність (середній бал, зазначення предметів, з яких найвищі бали, найнижчі; зазначення предметів, до яких учень відчуває інтерес, а також найскладніші для нього предмети).
- 4) Позашкільні заняття (відвідування гуртків, секцій і т.д.).
- 5) Особливості сімейного виховання.

II. Прояв особистісних якостей у поведінці учня

- 1) Спрямованість інтересів (суспільна активність, працьовитість, відповідальність, ініціативність, організованість, допитливість, акуратність).
- 2) Відношення до людей (колективізм, чесність, правдивість, справедливість, товариськість, почуття товариства, чуйність, ввічливість, тактовність).
- 3) Відношення до себе (скромність, впевненість у собі, самокритичність, уміння розраховувати свої сили, прагнення до успіху, першості, самоконтроль).
- 4) Вольові якості особистості (сміливість, рішучість, наполегливість, самовладання).
- 5) Положення учня в класі (авторитет у класі, лідерські якості).

III. Особливості психічних процесів і емоцій

1) Увага на уроках:

- а) завжди легко і швидко зосереджує свою увагу на поясненні вчителя; ніколи не відволікається на уроці, помилок через неухважність на уроці не робить;
- б) досить уважно слухає пояснення вчителя; відволікається рідко; іноді зустрічаються помилки в роботах через неухважність;
- в) не завжди уважно слухає пояснення вчителя; періодично відволікається, часто робить помилки через неухважність, але самостійно виправляє їх при перевірці;
- г) слухає досить уважно тільки у тому випадку, якщо йому цікаво, часто відволікається; постійно робить помилки через неухважність, при перевірці не завжди виправляє їх;
- д) як правило, повільно і тяжко зосереджує свою увагу на уроці; мало що засвоює через постійні відволікання; робить багато помилок через неухважність і не помічає їх при перевірці.

2) Особливості пам'яті учня:

- а) при завчання завжди попередньо розбирається в структурі і змісті матеріалу; але й матеріал, що вимагає механічного завчання, запам'ятовує легко;
- б) при завчанні може запам'ятати лише те, у чому попередньо розібрався; матеріал, що вимагає механічного запам'ятовування, дається важко;
- в) матеріал, що вимагає механічного завчання, засвоює дуже легко, досить 1-2 рази переглянути його; має звичку не розбиратися в структурі й змісті матеріалу, що заучується;

- г) при вивченні довго розбирається в матеріалі; при викладенні робить помилки за формою, але зміст викладається точно;
- д) для запам'ятовування матеріалу багаторазово механічно повторює його, не перебираючи і не осмислюючи, робить значеннєві помилки.

3. Характеристика мислення учня:

- а) швидко схоплює суть матеріалу, завжди в числі перших вирішує завдання, часто пропонує власні оригінальні рішення;
- б) досить швидко розуміє матеріал, швидше за інших вирішує завдання, іноді пропонує власні оригінальні способи вирішення;
- в) задовільно розуміє матеріал після пояснення в середньому темпі; звичайно власних оригінальних рішень не пропонує;
- г) у числі останніх учнів уловлює суть пояснень учителя (викладача); відрізняється повільним темпом обмірковування й вирішення завдань; відрізняється повільним темпом обмірковування й вирішення завдань;
- д) розуміє матеріал після додаткових занять, украй повільно вирішує завдання, при вирішенні завдання сліпо використовує відомі «шаблони».

4. Емоційна реактивність учня:

- а) завжди емоційно реагує на будь-які життєві явища, його може схвилювати розповідь;
- б) звичайно емоційно реагує на життєві явища, але рідко що може схвилювати глибоко;
- в) рідко проявляє живу емоційну реакцію на події;
- г) жива емоційна реакція практично відсутня.

5. Характеристика загального емоційного тону школяра:

- а) постійно жвавий, дуже активний у всіх сферах шкільного життя, в усе втручається, береться за всі справи;
- б) жвавий, у міру активний у всіх сферах шкільного життя;
- в) жвавий, активний тільки у деяких сферах шкільного життя;
- г) у порівнянні з однокласниками менш активний і жвавий;
- д) практично завжди пригнічений, апатичний у всіх сферах шкільного життя, незважаючи на те, що здоровий.

6. Емоційна врівноваженість учня:

- а) завжди спокійний, у нього не буває сильних емоційних спалахів;
- б) звичайно спокійний, емоційні спалахи дуже рідкісні;
- в) емоційно врівноважений;
- г) підвищена емоційна збудливість, схильний до бурхливих емоційних проявів;
- д) запальний, є частими сильні емоційні спалахи з незначних приводів.

IV. Психолого-педагогічні рекомендації щодо роботи з учнем.

ДОДАТОК 4 ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Протягом практики щоденник ведеться систематично. Періодично якість ведення щоденника і відповідність записів дійсно проведеної роботі перевіряється керівником практики і підписується.

Студент-практикант повинен отримати відгук і оцінку виконаної роботи на практиці, завірену підписом керівника і печаткою навчального закладу.

Керівник практики від кафедри аналізує роботу студента під час практики, оцінює його уміння і навички.

Оформлений щоденник разом із звітом студент здає на кафедру.

ЩОДЕННИК СПОСТЕРЕЖЕНЬ

Щоденник спостережень оформляється у звичайному зошиті в клітинку. Щоденник спостережень розпочинається списком учнів класу (групи), розкладом дзвінків, розкладом уроків у закріпленому класі (групі). У щоденнику спостережень студент-практикант записує свої спостереження під час практики під час уроків, виховних заходів та ін., а також свої враження, роздуми, зауваження.

СХЕМА ЩОДЕННИКА-СПОСТЕРЕЖЕНЬ

Дата	Місце проведення спостереження	Зміст спостереження	Особисті враження, побажання
15.12.2010	6-А клас, урок української мови, вчитель Кушнір І.І.	особливості уваги окремих учнів	увага стійка, на уроці переважала мимовільна увага
16.12.2010	7-Б клас, вчитель Машталер С.П., Трудове навчання, Тема уроку: В'язання трикотажних виробів	Спостереження етапів уроку. Поведінка учителя на уроці.	1. На початку уроку вчитель привітався, перевірів наявність учнів. 2. Після організаційної частини перевірів наявність та якість виконання домашніх завдань. 3. Актуалізацію опорних знань вчитель провів у формі бесіди. 4. Під час пояснення нового матеріалу вчитель активно використовував наочність у формі виконаних зразків. 5. Далі учні виконували нові види узорів, вчитель надавав їм допомогу. 6. В кінці уроку вчитель

			<p>підвів підсумки успіхів учнів, оголосив оцінки, повідомив домашнє завдання.</p> <p>Учитель на уроці тактовний, досконало володіє матеріалом, приділяє увагу усім учням. Учні активно співпрацювали із вчителем.</p>
--	--	--	--

У кінці щоденника спостережень подається стисла характеристика на кожного учня закріпленого класу (групи) за схемою:

№ п/п	Прізвище учня	Стисла характеристика
1.	Бережанський Павло	Старанний, працелюбний, але неуважний; любить бути серед перших
...

ДОДАТОК 5
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ ЗВІТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ

Кафедра _____

ЗВІТ

про проходження
психолого-педагогічної практики
студента _____ групи
галузі знань 01 «Освіта»
спеціальності 014 «Середня освіта»
освітньо-професійної програми
«Українська мова та література. Світова література»,
факультету філогії та журналістики

ПІБ студента

Луцьк – 2020

ДОДАТОК 6
ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

У звіті студент висвітлює свою роботу за період практики. Із змістом звіту ознайомлюється керівник практики від навчального закладу. Директор школи (ПТНЗ) затверджує звіт своїм підписом та печаткою. Титульна сторінка звіту оформляється за встановленою формою.

Структура звіту:

1. Виконання плану практики.
2. Результати дослідження психологічного клімату в класі.
3. Психолого-педагогічна характеристика класу (групи).
4. Психолого-педагогічна характеристика особистості окремого учня.
5. Результати спостереження шляхів організації підтримки уваги учнів на уроці.
6. Результати спостереження шляхів активізації розумової діяльності учнів.
7. Результати спостереження шляхів виховання особистості в процесі навчальної діяльності.
8. Висновки.
9. Додатки (матеріали досліджень).

ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ПРАКТИКИ

У пункті «Виконання плану практики» висвітлюються такі питання:

- а) коротка довідка про навчальний заклад;
- б) відомості чи виконаний в повному обсязі план-графік практики. Які відхилення від плану мали місце, чому, що зроблено понад план, особливості практики;
- в) кількість відвіданих уроків; які уроки справили найбільше враження;
- г) які форми виховної роботи були використані педагогами;
- д) які методи індивідуального підходу до учнів були використані;
- е) які труднощі виникли під час проходження практики.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В КЛАСІ (ГРУПІ)

Згідно методики вивчення психологічного клімату в класі (групі) оцінюється сприятливий чи несприятливий клімат з точки зору кожного учня окремо. А потім розраховується середньо групова оцінка психологічного клімату. Методика розрахована на підлітків і старших школярів (учнів).

Методика вивчення психологічного клімату в класі (групі)

Хід проведення дослідження

Оцініть, будь-ласка, як проявляються перераховані нижче властивості психологічного клімату у вашому класі (групі), поставивши ту оцінку, яка відповідає дійсності:

- 3 – властивість проявляється в класі(групі) завжди;
- 2 – властивість проявляється у більшості випадків;
- 1 – властивість проявляється рідко;
- 0 – проявляється в однаковій мірі і та і друга властивість.

Перелік властивостей психологічного клімату і їх оцінка

№ п/п	Властивості психологічного клімату А	Оцінка	Властивості психологічного клімату Б
1	2	3	4
1	Переважає бадьорий, життєрадісний настрій	3210123	Переважає пригнічений настрій
2	Доброзичливість у відносинах, взаємні симпатії	3210123	Конфліктність у відносинах, антипатія
3	У відношеннях між угрупованнями всередині вашого колективу існує взаємна прихильність, розуміння	3210123	Угруповання конфліктують між собою

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
4	Групі подобається разом проводити час, брати участь у спільній діяльності	3210123	Проявляють байдужість до більш тісного спілкування, висловлюють негативне відношення до спільної діяльності
5	Успіхи або невдачі товаришів викликають співчуття, щирі участь всієї групи (класу)	3210123	Успіхи або невдачі товаришів залишають байдужими або викликають заздрість, злорадність
6	З повагою відносяться до думки інших	3210123	Кожен рахує свою думку головною і нетерплячий до думки інших
7	Досягнення і невдачі класу (групи) переживаються як власні	3210123	Досягнення і невдачі класу (групи) не знаходять відгуку
8	У важкі дні для класу (групи) відбувається емоційне єднання: «Один за всіх і всі за одного»	3210123	У важкі дні група «розкисає»: розгубленість, сварки, взаємні звинувачення

9	Почуття гордості за групу, якщо її відмічає керівництво	3210123	До похвал і заохочень групи відносяться байдуже
10	Група активна, повна енергії	3210123	Група інертна, пасивна
11	Доброзичливо відносяться до новачків, допомагають ним освоїтись в колективі	3210123	Новачки почувають себе чужими, до них проявляється ворожнеча
12	В групі існує справедливе відношення до всіх членів, підтримують слабких, виступають на їх захист	3210123	Група помітно розділяється на «привілейованих» і «знехтуваних», зневажливе відношення до слабких
13	Спільні справи захоплюють всіх, велике бажання працювати колективно	3210123	Групу неможливо підняти на спільну справу, кожен думає про свої інтереси

СХЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ ШЛЯХІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДТРИМКИ УВАГИ УЧНІВ НА УРОЦІ

1. Дата, клас, вчитель, предмет, тема.
2. Як учитель переключив увагу учнів після перерви на зміст уроку? Які методи, прийоми були ним використані?
3. Як учитель скерував увагу учнів при переході до вивчення до нового матеріалу?
4. Який вид уваги учнів (мимовільна, довільна, ціле направлена) переважав на уроці?
5. Особливості уваги учнів: стійкість, зосередженість, інтенсивність, розподіл, переключення;
6. особливості уваги окремих учнів;
7. засоби, якими вчитель підтримував увагу учнів
 - а) шляхи організації мимовільної уваги:
 - сила подразників
 - їх контрастність
 - новизна
 - динамічність
 - б) шляхи організації довільної уваги:
 - чітка мета заняття, план;
 - зацікавленість роботою;
 - активізація самостійної розумової діяльності учнів;
 - використання наказів: «Слухай!», «Думай!», «Будьте уважні!»
 - покарання учнів.
- Які з цих заходів були найбільш ефективні, чому?
8. Як здійснював вчитель індивідуальний підхід до учнів, враховуючи особливості їхньої уваги?

9. Особливості уваги вчителя: ступінь сконцентрованості, розподіл, переключення, стійкість. Чи можна сказати, що уважність є рисою особистості даного вчителя?

СХЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ ШЛЯХІВ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

1. Дата, клас, вчитель, предмет, тема.
2. Характер запитань вчителя (питання вимагає простої репродукції, виконання засвоєних уже розумових дій або стимулюють самостійність суджень, узагальнень, конкретизації, застосування знань на практиці);
3. Доступність, зрозумілість запитань учням.
4. Чи відображає система запитань вчителя (викладача) логіку навчального предмета?
5. Ступінь засвоєння понять. Чи не було помилок в їх розкритті?
6. Які нові поняття розкривалися на уроці?
7. Яким шляхом формувалися у свідомості учнів нові поняття?
8. Доцільність використання учителем індуктивного чи дедуктивного шляху повідомлення нового матеріалу.
9. Активізація розумової діяльності учнів: створення проблемної ситуації, спонукання учнів до самостійних наслідкових зв'язків, ступінь ефективності порівнянь, конкретизація матеріалу, формування прийомів аналізу та синтезу.
10. Співвідношення слова та наочності.
11. Врахування вчителем вікових та індивідуальних особливостей мислення учнів.
12. Характеристика мови учнів: багатство словникового запасу, граматична правильність, наявність діалектизму, русизму, жаргонізму, володіння специфічною для предмета термінологією, наявність слів-паразитів.
13. Засоби вчителя щодо розвитку мови учнів.
14. Особливості мови вчителя: дикція, емоційна виразність, темп, тон (спокійний. Роздратований, лагідний тощо), ступінь напруження голосу, експресивність, багатство лексичного запасу, образність, переконливість, відповідність нормам літературної мови.

СХЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ ШЛЯХІВ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Дата, клас, вчитель, предмет, тема.
2. Емоційна насиченість уроку; прояв та формування вищих почуттів – інтелектуальних, моральних, естетичних:
 - а) формування етичного відношення учнів до навчання як до свого громадянського обов'язку;
 - б) прояви пізнавальної зацікавленості та засоби, якими вчитель (викладач) викликав їх;
 - в) розвиток моральних почуттів;
 - г) що сприяло вихованню естетичних почуттів учнів?
3. Настрій вчителя (викладача) і учнів під час уроку; емоційний стан вчителя.

4. Формування світогляду учнів
5. Формування і розвиток вольових рис характеру учнів: дисциплінованості, витримки, наполегливості, володіння собою.
6. Вольові риси характеру вчителя.
7. Прояви та розвиток загальних і спеціальних здібностей учнів; використання та розвиток вчителем відтворюючої і творчої уяви; врахування вчителем «мисленнєвого» та «художнього» типу розумової діяльності; розвиток конструктивно-технічного мислення.
8. Виховання позитивних та подолання негативних рис характеру:
 - а) індивідуальна робота з дітьми, у яких слабка нервова система (розвиток впевненості у своїх розумових та фізичних силах, заохочення активності, поступове включення в діяльність, що вимагає подолання труднощів);
 - б) підхід до учнів з перевагою процесів збудження (засоби, що стимулюють стримування себе, розвиток володіння собою, вимога точних та спокійних рухів та ін.);
 - в) робота з учнями, у яких недостатня рухливість нервових процесів (тренування переходу від однієї діяльності до іншої, розвиток активності, ініціативи);
 - г) привчання дитини з сильним, врівноваженим та рухливим типом нервової системи не тільки швидко, але й акуратно, точно виконувати всі завдання; роботи не тільки те, що цікаво, але й виконувати сумлінно нецікаве завдання.

ВИСНОВКИ

У розділі «Висновки» висвітлити навички, які набув студент в процесі практики, їх значення у формуванні його особистісних рис як майбутнього педагога; які труднощі виникли під час проходження практики; пропозиції щодо змін в підготовці і організації практики.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ УРОКУ (ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ)

Тема: _____

Зміст уроку

Методи та засоби навчання, які було використано вчителем _____

Основні види контролю, які були застосовані на уроці:

ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОЦІ

Виявлення інтересу та уваги при вивченні нового матеріалу:

Активність на етапі засвоєння та закріплення нових знань (чи знають студенти етапи уроку?):

Дисципліна протягом всього уроку:

ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НА УРОЦІ

Особливості мови вчителя (виразність, емоційність та інше):

Дотримання педагогічного такту:

Як було враховано вікові та індивідуальні особливості дітей

Підсумок уроку

Сильні сторони:

Що можна було б змінити в уроці:

АНАЛІЗ ВИХОВНОГО ЗАХОДУ, ЩО ПРОВІВ СТУДЕНТ

Тема виховного заходу:

Мета:

Педагогічна обумовленість теми (чому цей виховний захід проводиться в цьому класі, його відповідність інтересам та віковим особливостям дітей):

Організація підготовки дітей до даного заходу (ступінь участі дітей, оформлення заходу та приміщення, використання наочних і технічних засобів)

Зміст та методика проведення виховного заходу

- відповідність змісту заходу поставленій меті:

- пізнавальна та виховна доцільність підбраного матеріалу:

- емоційна насиченість, зацікавленість дітей темою та участю у виховному заході, активність:

- прийоми та методи, використані впродовж виховного заходу, їх відповідність віковим особливостям дітей, рівню їхнього розвитку:

- зв'язок питань, які обговорюються, з проблеми групи, школи, сім'ї, суспільства:

Індивідуальні особливості вчителя, який проводить виховний захід (емоційність, уміння володіти голосом, мімікою, жестами, контакт з учнями,

комунікативність, впевненість в собі, вміння приймати правильні рішення в нестандартних ситуаціях):

Специфіка професійної самопрезентації вчителя (вміння викликати симпатію, довіру, соціально-психологічні очікування учнів і та ін.):

Педагогічна доцільність виховного заходу, його значення для подальшого розвитку колективу та окремих учнів, для вдосконалення міжособистісних стосунків у колективі:

Зауваження, пропозиції:

САМОАНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Психолого-педагогічна практика стала для мене

Для мене було відкриттям

Моя самостійність виявилася в

Найцікавішим було

Я навчився (навчилась)

Мої пропозиції

Студент ... групи
факультету (інституту)
СНУ імені Лесі Українки
ПІБ

підпис